

ՅՈՒՑԱԿ ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ Ս. ԷՋՄԻԱՇՆԻ ՆՈՐ ՍՏԱՑՎԱԾ ՁԵՌԱԳՐԵՐԻ*

№ 155

ՅԱՅՍՄԱՌՈՒՐԸ

ՔՈՐԹՈՐԸ՝ 568.— ՊՐԱԿՆԵՐԸ՝ 47, յուրաքանչյուրը 12 թելթից, ի բաց առյալ Ա պարակը, որ 11 թել չէ։ Սկզբում կա 4 թերթ, Հայամալուքի բովանդակութեան ցուցակը, իսկ վերջում մի թերթ որպէս պահպանակ— ՄԵՍՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ 37,5×25,8×12,5 սմ., Սույն ձևադիրը Մայր Աթոռի ամենամեծ ծավալը և ցաշ ունեցող ձևադիրներից է։ Քաշն է 8,3 կիլոգրամ— ՆՅՈՒԹԸ՝ բավականին հաստ, մաքուր մազազաթ, Տեղ-տեղ միայն կեղտոտված է։— ԿԱԶՄԸ՝ կաշեպատ տախտակ, որի վրա ճշգրտով հրեշտակներ և այլ զարդեր են նկարված, կոնապի կազմը բավականին փշացել է։ Ժամանակին հղել են երեք հատ բռնիչներ, որոնք հետագայում բնկել են։— ՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ ձևադիր վերջում կա մի թերթ մազազաթ, Սկզբի պահպանակն ընկել է։— ՎԻՃԱԿԸ՝ շատ լավ։ Սակայն ձևադիր վերջում տեքստը թերի է, համանարար մի քանի թերթ ընկել են։— ԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ երկուսու— ԳԱՏԱՐԸ՝ ՔՈՐԹՈՐԸ՝ էջ 568.— ՏՈՂԵՐԸ՝ 39.— ԳԵՌՄԱՆԵՐԸ՝ ճշգրտով։— ԿԻՐԸ՝ բոլորդիր— ԶԱՐԳԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ՝ ձևադիրն ունի լորս էջ (թերթի լրիվ մեծաթիվը) նկարներ, որոնք ցույց են տալիս լորս ավետարանիչները և Հիսուսի կյանքից զանազան դրվագներ (թ. Թ. 5ր., 185ր., 251ր. և 327ր.), ձևադրում կան նաև երեք հատ շատ սիրուն խորաններ (թ. Թ. 6ա, 252ա և 388ա), ինչպես նաև 12 կիսախորան, որոնք ավելի հասարակ են։ Ձևադրական բազմաթիվ հետաքրքիր նկարներ, որինակ Արդար Բազմաթիվ ձևադիր Հիսուսի նկարով մի դասաստակ (թ. 14ր.), ձևադիր ծաղկաբար Խաչիկի նկարը (թ. 28ա), Հովհաննու Կարապետի դիմապատկեր (թ. 35ա), Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ (թ. Թ. 86ա և 219ր.), Ս. Մաշտոց վարդապետ (թ. 108ա), Տրդատ Բազմաթիվ (թ. 186ա), Ս. Հակոբ Մծբնա հայրապետ (թ. 211ր.), Ս. Պետրոս առաքյալ (թ. 281ր.), Ս. Հովհաննես ավետարանիչ (թ. 463ր.), Կոստանդիանոս կայսրը և մայրը Հեղինեն (թ. 476ր.), Եղիսե մարգարեն (թ. 509ր.), ձևադրում կա մի հատ դազանադիր (թ. 388ա), շատ սիրուն բազմաթիվ թռչնադիրները և բազմաթիվ հասարակ թռչնադիր և զարդադիր։ Հատուկ հիշատակության արժանի է Թ. 6ա-ի դիմադիր 3 տառը, որը մի ամբողջ կոմպլեքս նկար է։ Յույն է տալիս վիշապասպան Ս. Գեորգիին, որ ձի հետ ծած սպանում է վիշապին։ Ձիու սանձը բռնած է մի մարդ, իսկ վիշապի ներքևն էլ գտնվում է մի կետ ձուկ, որի բերի մեջ երևում է Հովհանն մարգարեն։ Մազադրվա սույն արժեքավոր ձևադիրն ունի նաև որբերի, ավետարանիչների, պառքյալների, հրեշտակների, կաթողիկոսների, կույսերի, թռչունների, ծառերի, ծաղիկների բազմաթիվ զարդանկարներ և լու-

սանցազարդեր։— ԳՐԻԶԸ՝ Գրիգորի որդի Սարգիս— ՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ Մահտեսի նշան— ԵԱՂԿՈՂԸ՝ Խաչիկ, Թ. 28ա-ում կա նկարչի ինքնանկարը, որ ձևադիր բռնած է մի թուղթ և սրի վրա գրված է՝ «Խաչիկ ծաղկաբարս յինեսցէք»։— ԺԱՄԱՆԱԿԸ՝ ԺՁ դար— ՎԱՅՐԸ՝ անհայտ։— ԵԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ սույն ձևադիրը ժամանակին պատկանել է Ռոտոսթոյի (Քսրոթի) Ս. Քազվոր եկեղեցուն, այս 30—40-ական թվականներին անցել է Բուլղարիա, որից հետո ձևադիրն ուղարկվել է Ս. Էջմիածին։

ՀԻՇՍԱՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

Թ. 28ա.— Խաչիկ ծաղկապարս յինեսցէք։
Թ. 37ա.— Ողորմեա ստացողի գրոցս Մաշտոցի Տէր Յովհաննէսին և երիցունչուն Կոհարին և դատերացն Մէլլէմին, Սաքութին, Զոմբութին, Հիւրին, Մէլլէմին, Կիւլին և ամենայն արեան մարմաւ աշն (թ. 3ր.) և անիմաստ գրոյ Սարգսի կար...
(Ամբողջ ձևադրում սա միակ հիշատակարանն է, որ վերահիշյալ անուններն են հիշվում։ Սրանից բացի կան հարյուրավոր մեծ ու փոքր հիշատակարաններ, որտեղ հիշատակվում են ձևադիրն ստացող մահտեսի Եղիայի, նրա կին մահտեսի Լուսիաթուրին, ծնողներ Ուսուպեկի և մահտեսի Մարութաի, Եղարար Արիստակեսի անունները, ինչպես նաև ձևադիր գրիչ Սարգսի և նրա ծնողներ Գրիգորի և Հուրիի անունները)։
Թ. 40ա.— Ի քէն աղծրսի հալոցմ տիրածին Կոյս, մի անտես առթ. 40ր)ներ գաղաշանս իմ, այլ մատոյ Միածնի քո և առ ի նմանէ ինձ ողորմութիւն։ Գործավագութ Մայր, ծնող Աստուծոյ Բանին, դմեղոց հատեալս ի բարեաց, աղաւանջ քո պատուաստեալ առ ծնեալն ի քէն բարին։ Որարեխոսես աղգի մարդկան առ Միածին քո Որդին, անմոռաց յիշմամբ պաղատեալ, վասն մեր առ ծնեալն ի քէն Որդին։ Բարունոյն էից ծնող, մի անտես առներ դմեղ, զի գին հմք արեան Փրկչին, որ ի քէն ծնալ յայրին։ Ինձ մեղաւորիս դու լեր միջնորդ հաշտութեան մերոյ, արտասուց հայցեալ վասն Աստուծոյ ծնող և Մայր։ Ե ինձ երանի յայնժամ, թէ լի-նեմ արժանացեալ մաղթանոց սրբոցն ընդ քեզ Միածնի քոյոյ տեսեալն։ Զի և ինձ եղկելոյ և մեղսամած գրծողի և ստացողի գրոցս մահտեսի Եղիային և կողակցուն մահտեսի Լուսիաթուրին, և ծնաւոցն հարն Ուսուպեկին, և մարն մահտեսի Մարութային, և եղարարն Արիստակէսին։ Եւ մեղաւոց գրոյ Սարգսին, և ծնողացն Գրիգորին և Հուրին, և ամենայն արեան մեղաւորացն, կարգացողիս և լսողացն, և որք զողորմիսն ասեն, ամէն։

* Ետունակված «էջմիածին» ամսագրի 1960 թվականի Մ Յ Ե-ից, Է-ից, Թ-ից և 1961 թվականի Ն Յ Բ-ից, Գ-ից, Զ-ից, Թ-ից և ԺԲ-ից։

Թ. 62բ.— Շնորհիւ կենսատու և պատուական խաչի քո, Տէր, կեցո զհոգի ստացողի մատենիս մահտեսի Եղիային և կողակցուն մահտեսի Լուսխաթունին, և ծնողացն Ուլուպէկին և Մարութային: Եւ անիմաստ գրչի Սարգսին, կր...:

Թ. 63բ.— Հայցումսք սրբոց մարտիրոսաց և սրբուհի կուսիս, բարեխօսութեամբն դարդարեա զհոգի ստացողի տառիս մահտեսի Եղիային և կողակցուն մահտեսի Լուսխաթունին և ծնողացն Ուլուպէկին և Մարութային, և եղբօրն Արիստակէսին: Եւ մեղսամած գրչի Սարգսին, կր...:

Թ. 88ա.— Հայցմամբ բազմաշարշար նահատակին Գրիգորի Լուսաւորչին, և միշնորհութեամբ սիրողաց քոց ծառայից Որդի Աստուծոյ, այց արայ ստացողի տառիս մահտեսի Եղիային և կողակցուն մահտեսի Լուսխաթունին, և ծնողացն Ուլուպէկին և Մարութային, և եղբօրն Արիստակէսին: Եւ անպիտան գրչի Սարգսին, և ծնողացն Գրիգորին և Հուրիին, և ամենայն արեան մերձաւորացն, կարդացողիս և լսողացն, և որք ղողորմիս ասեն, ամէն:

Թ. 126ա.— Գրած է նաւասարդի Ժէ և զմեղապարտս գրիչս յիշեալ նաւ զստացողի գրոցս մահտեսի Եղիային և կողակցուն մահտեսի Լուսխաթունին, և ծնողացն Ուլուպէկին և Մարութային: Եւ մեղսամած գրչի Սարգսին, կր...:

Թ. 150բ.— Որք հանդիպիք սմայ և օգտիք ևս ինչ իւրք յիշեսչիք ի մաքրափալ աղօթս ձեր, զմեղօք մեռեալ հոգի ղգծողի սորին: Մանաւանդ ստացողի գրոցս մահտեսի Եղիային և կողակցուն մահտեսի Լուսխաթունին և ծնողացն Ուլուպէկին և մահտեսի Մարութային, և անպիտան գրիչս Սարգսին, կարդացողաց:

Թ. 404բ.— Որոց բարեխօսութեամբն ողորմեա Քրիստոս Աստուած ստացողի գրոցս մահտեսի Եղիային և կողակցուն մահտեսի Լուսխաթունին, և ծնողացն հարն Ուլուպէկին, և մարն մահտեսի Մարութային, և եղբարն Արիստակէսին, և հաճի Արիստակէս տիրացուին: Եւ մեղսամած գրչիս Սարգսին, և ծնողացն Գրիգորին և Հուրիին, և ամենայն արեան մերձաւորացն, կարդացողացն և լսողացն, և որք ղողորմիսն...:

ՀԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Թ. 1ա.— Ռոտոսթոյի Ս. Թաղվոր Թաղի Թաղական Խորհրդի կնիքը՝ հայերէն և թուրքերէն:

Թ. 338.— Կանխագոյն Մարիամ Մազմաղէնացին եկեւեհաս ի գերեզման Քրիստոսի և յայն ժամոյ:

Թ. 568ա.— Մեմլ:

№ 156

ՇԱՐԱԿՆՈՑ

ԲԵՐԹԵՐԸ 303.— ՊՐԱԿՆԵՐԸ 25, յուրաքանչյուրը 12 ԲԵՐԹԵՐ, ի քաջ առյալ Ա, Բ, Ի, ԻԱ և ԻԵ պրակները. որոնց 11-ական ԲԵՐԹԵՐ են:—ՄԵՍՈՒԹՅՈՒՆԸ 14,5×9,5×3,7 սմ.:—ՆՅՈՒԹԸ՝ ղեղնած և կեղտոտան ղիմացկուն թուղթ:—ԿԱՋՄԸ՝ կաշեպատ տախտակ, որի կրկու կրծեներին ճեշումով նկարված են զանազան դարդեր: Երկու բռնիչները ընկնլ են: ՊԱՇՊԱՆԱԿՆԵՐԸ՝ սկզբում և վերջում կա մեկական ԲԵՐԹ հասարակ թուղթ:—ՎԻՃԱԿԸ՝ ռափարար, սակայն ԲԵՐԹԵՐԸ ղեղնել են և որք տեղեր էլ քնցակեր:—ԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ միասուկ:—ԴԱՏԱՐԿ ԷԶԵՐԸ՝ 108թ.—ՏՈՂԵՐԸ՝ 33:—ԳՍՈՒՄՆԵՐԸ՝ ճեշումով:—ԳԻՐԸ՝ բոլորգիր:—ՋԱՐԿԱ՝ ԳՐՈՒԹՅՈՒՆ՝ կան միշին գեղեցկութեամբ երկու կիսախորաններ (Բ. Բ. 1ա և 108ա) և ութ զլիարգարդեր. ինչպես նաև բազմաթիվ թռչնադեր և լուսանցադարձեր: Կա մի հատ ծաղիկ, երկու հատ խաչ և հինգ հատ դմբի: Թ. 44ա-ում նկարված է Հովնան մարգարէն, որ կետ ձկան բերից զուրս է դալիս, Բ. 85ա-ում՝ մի գեղեցիկ ծաղկաման, Բ. 114ա-ում՝ Հովհաննէս Մկրտիչը, Բ. 150բ-ում՝ Սարգկային ղեմքով արեգակը:—ԳՐԻՑԸ՝ անհայտ:—ՊԱՏՎԻՐԱՏՈՒՆ՝ անհայտ:—ՍԱԶԿՈՂԸ՝ անհայտ:—ԺԱՄԱՆԱԿԸ՝ 3 հուլիսի 1805 թ.:—ՎԱՅՐԸ՝ Ստամբուլ:—ՍԱՆՈՒԹՅՈՒՆԹՅՈՒՆ՝ Դեռագիրը 1958 թվականին Նվեր է ստացված արժանապատիվ Տ. Շափարշ քահանա Պալքյանից, Ստամբուլից:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Թ. 302ա.— Փառք համագոյ անբաժանելի Սուրբ Երրորդութեանն Հայր և Որդի և Հոգի Սուրբ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:

Արդ գրեցաւ շարականս ի Բվին ՌՄԳ (1605) յուլիս Գ արեւ երեքշաբթի ի քաղաքն Իստամպուլ, ի վանքն ...տիր, ընդ հովանեալ Սուրբ Գէորգայ և այլ Սուրբ վրդկայիցս որ աստ կան, և Տէր Սարգիս արհնայիսկպոսին, և քահանայիցս Տէր Գովհաննէսին և հարն Տէր Զաքարէ, և Տէր հաշատուրին, և Տէր Աւետիքին, և տեղտ ի վանքն որ գրիցի Աստուած ղիւրենք աւրհնէ. ամէն:

ՀԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Թ. 1ա.—Արուքին, Յարութին:

Թ. 1բ.—Նսէր Ս. էշմիածնի Թանգարանին:

Մայր Աթոռ Ս. էշմիածնի հաւատարմութեան յաւերժական յիշատակ:

Հայաստանեայց Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ հաւատարմ ծառայ՝ Շաւարշ քահանայ Պալքեան, Պուլիս, 14 յուլիս 1958:

Թ. 303բ.—Նկարված է մի տղա, որ ձախ ձեռքով մանդուկին է նվազում:

Թ. 303բ.—ԱրուՄիսին է:

Ք. 88ա.— (Օրհնեալ անուն անմահ բանին)
Ստեղծէր է զկիսն ի կողէն,

Ք. 88բ.— Ու կողն ծուծ ունի հղբայք.
Ու կիսն ուղուդ որ խելք բէրէ:

Քէ ի կիսն քաղծրիսս է.
Հզնա ի դրախտէն շուտ արտաքսէ,
Կիսն շանաւք զԱդամ խաբէ.
Աստուած փրկէ կնկան շարէ:

[Կ]իսն զԴաւիթ յարքայն խափէ.
ՋՍոդոմոն ապականէ,
Սուրբ Բովհանէս գլխատեր է.
Աստուած փրկէ կնկան շարէ:

[Կ]իսն զհղբայր կոռնցնէ.
Ջիւր խօսքն ասէ, զայլոց շսէ,
Ջիւր խօսքն ասէ, զայլոց շսէ,
Աստուած փրկէ կնկան շարէ:

[Կ]իսն զմանուկն ի փորն անցնէ.
Ջմեծն սրով սպանանել կարէ,
Ջայրն դեղէ քան զէշ էնէ.
Աստուած փրկէ կնկան շարէ:

[Կ]իսն ուրանա զհայրն և մայրն.
Ու զանտրանիկ որդին ձգէ,
Հուծցէ զարեքն ու մեղքն ուղէ.
Աստուած փրկէ կնկան շարէ:

Ք. 89ա.— [Կ]իսն սատանի կերպ մտանէ.
Դիարքն մարն ինքն ժողովէ,
Քան զԲելուար ու այլ շար է.
Աստուած փրկէ կնկան շարէ:

[Կ]իսն հետ մարդկանց շարեր
դործէ.

Մեղս ասէ ապաշխարէ,
Դանա քան զայն մեծ մեղք գործի.
Աստուած փրկէ կնկան շարէ:

[Կ]իսն ոչ պշկա արեւորդու.
Ոչ ի թուրքէ, ոչ ի ճհտէ,
Ջոր որ սիրէ հաւատն այն է.
Աստուած փրկէ կնկան շարէ:

[Կ]իսն սիրէ ու եղբայր ձայնէ.
Ու մեծամեծք իշոց ասէ,
Սուտ երդնու թէ ինձ եղբայր է.
Աստուած փրկէ կնկան շարէ:

[Կ]իսն թէ այսաւր ապաշխարէ.
Վաղըն քան զսատանա շար է,
Հալով դիւր ուղածն ասէ.
Աստուած փրկէ կնկան շարէ:

[Կ]իսն կանգնի ի դիմաց մարդու.
Ու պոկնեռն ծովակէ,

Ք. 89բ.— Այնպէս ամէն մարդու շարէ.
Աստուած փրկէ կնկան շարէ:

[Կ]իսն երդմամբ ճամէ.
Քէ քեզ համար ինձ մահ տիրէ,
Մի հաւատար նորա երդման.
Աստուած պահէ կնկան շարէ:

[Կ]իսն զմարդու արիւն ծեծէ.
Դանա զոսկերն կտրտէ,
Քան զշուն զամէն մարդ խածնէ.
Աստուած փրկէ կնկան շարէ:

[Ջ]մարդ թէ կին բարոյ.
Երանի քեզ աշխար երկիրս,
Քէ շար ու վատ կրնկան դիպիս.
Վայ քեզ պատէ մինչև մեռնիս:

[Ջ]մարդ դու ի գուր կու դատիս.
Ի յաշխարհէս ինչ տի շահիս,
Թող գրնայ ել ի լերինս.
Որ իսկի կին շտեսանես:

[Կ]իսն ողորմած է ու գրտած.
Ի սուրբ կուսանքն նմանէ,
Ապա թէ շար է ու շար դործէ
Աստուած փրկէ կնկան շարէ:

ՃԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Ք. 94ա.— Օղակետագիր ծածկագիր, ան-
րնթեռնելի:

Ծածկագիր մի անուն, որ համանարար
ձեռագրի գրի անունն է:

Անարժանս գրեց զսայ
Այս ... հարցմունքիս այ:

ՃԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ք. 47ա.— Քվին ՌԶԵ (1711) խաւարեցաւ լուսին
յուլիսի ժէ, օրն յորեքշաբթի:

Ք. 81բ.— Այս է նէլթէյմէնի իւաճ այսպէս այրա-
կէս հօքդայ զէնճէֆիլ այո քըսան օյը ճուրք քըթէ, իրեք
օրը մէք հեղ ճուր փոխէ, Քըսան օրը լըմըննանէ աղէկ
մը ճուրք այո հարուր տիրէմ մեղոզ էփէ, տասը տի-
րէմ դարէնֆիլ, տասը տիրէմ զէնճէֆիլ, տասը տիրէմ
տառլին, տասը տիրէմ պայհար, 1, (տասը) տիրէմ
քէյպայպիեայ, այսանց այմէնը իրար խառնէ մայճ:

Ք. 80ա.— Եւ ամէն մարդ ստղարէ, Աստուած ինն
ևս դծ:

Ք. 20բ.— Այս է հարրմճաի նուազա

23	28	21	= 72
22	24	26	= 72
27	20	25	= 72
72	72	72	72

Ք. 100բ.— Քվին ՌՄԵ (1781) ամին յօնիսի և
օրն կիրակի ի ձագճան արեգական թիրոսիս Աստուա-

ծառույթ որդին Նոր աշխարհ էկաւ, Աստուծով զարկանայ, ամէն:

Ք. 163ա.— Այս արք է զոր արար Տէր յեկայք ցնծացէք և ուրախ:

Ք. 163բ.— Յիշայ Տէր զպաշտանայ քո, դժնոգս, զվարդապետս, զեղբարս, զընկերս, զկեդրակիշս, զօրիտաւորս, զհանապարհս:

Բաղմաթիվ այլ էջերում կան գրաւորներ:

№ 159

ՀԱՄԱԳԻԼ

ԲԵՐԹԵՐԸ՝ 1.— ՄԵՍՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ 6,12X9,3 սմ:— ՆՅՈՒԹԸ՝ զնշան և կեղտոտած հասարակ թուղթ.— ՎԻՃԱԿԸ՝ Ոչ բավարար, Սկզբից թերի, իսկ կողքերն էլ յաշված և տեղ-տեղ պատռված:— ԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ Ժիսայուն:— ԳՄՈՒՄՆԵՐԸ՝ ճշգրտով:— ԳԻՐԸ՝ նոսրերի:— ՋԱՐԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ՝ համային ունի հրեք հատ զեղեցիկ զարդագրեր և տասը հատ թռչնագրեր: Կան նաև յոթ հատ մեծ շրջանակներ, որոնք շրջապատված են ծաղիկների և բույսերի հասարակ նկարներով: Կան նաև հասարակ հրեք նկարներ՝ Հիսուսի խաչելութիւնը, Ս. Սարգիսը և սատանան ու Սողոմոն իմաստունը:— ԳՐԻՋԸ նվ ՄԱՂԿՈՂԸ՝ երուսաղեմացի տիրացու Հովակիմ:— ՊԱՏՎԻՐԱՏՈՒՆ՝ Գասպար:— ԺԱՄԱՆԱԿԸ՝ 1750 թ.:— ՎԱՅՐԸ՝ Այնթապ:— ՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ՝ վեհափառ Հայրապետի Ամերիկա այցելութիւնն առթիվ Արղենտինայի Կորդորա քաղաքից 1860 թվականի ամռանը Քաղեոս Պապանյանը սույն համայնիւր նվերով է մայր Աթոռին:

ԲՈՎԱՆԻՒԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

(Հանազան աղոթքներ և հատվածներ Ավետարաններից)

...ոյն առաքումն որդոյն իւրոյ քաղցրացաւ:

Ցանուն Հօր և Որդոյ և Հոգոյն սրբոյ...

Մարդ որ ի զնտան մտանէ և ուզենայ...

Գիր որ կիսն գիծար ծնանի գրէ և յաջրազուկն կապէ շուտով աղատի Աստուծով:

Գիր վասն չար աշիշ, չար լեզուի և չար նիսթի ծառայիս Աստուծոյ...

Գիր վասն քաղցրի և ամենայն խոցի, զոր ի վերայ կարդան ծառայիս Աստուծոյ...

Ըզգիր վասն քաղցրութեանն պարոնաց, դատաւորաց և թագաւորաց, չարաց և չարախօսաց, րարեխօսելոց ծառայիս Աստուծոյ...

Այլ գիր վասն պատերազմի, կռվի և ամենայն ցեղ թրի...

Գիր վասն ճանապարհ երթալոյ:

Աղօթք պահպանութեան ի վերայ ծառայիս Աստուծոյ...

Աղօթք վասն կապանաց դիւաց և կախարդաց ծառայիս Աստուծոյ...

Աղօթք Սուրբ կոյս Մարիամ Աստուածածնին, ամէն:

Աղօթք Սրբոյն Յովհաննու Կարապետին:

Աղօթք Սրբոյն Ստեփաննոսի Նախաւկային:

Աղօթք Սրբոյն Գրիգորի մերոյ Լուսավորչին ասացեալ է:

Աղօթք պահպանութեան:

Աղօթք Սրբոյն Գէվորգայ զօրավարին:

Աղօթք Սրբոյն Սարգսի զօրավարին:

Աղօթք Սրբոյն Գրիգորի Նարեկացոյն:

Սրբոյ Աւետարան ըստ Մաթէոսի, Տէրն մեր:

Սրբոյ Աւետարանս ըստ Մարկոսի, Տէրն մեր:

Աւետարան ըստ Դուկասու, Տէրն մեր:

Սրբոյ Աւետարան ըստ Յովհաննու:

Աղօթք կապանաց դիւաց:

Աղօթք վասն զաւակ ծնութեան:

Աղօթք թպղայի և ալի:

Գիր գլխացաւի և ջերմի:

Գիր ատենցորի և ամենայն չար բանի:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

Յուրաքանչյուր պարբերութեան վերջում բաղմաթիվ անգամ գրված է՝

...ծառայիս Աստուծոյ Քասպարին, ամէն:

...և այլ ամենայն սրբոց բարեխօսութեամբ պահեա և փրկեա զծառայս Աստուծոյ Քասպարին, օգնական և պահպան ամենայն չարէ ամէն:

Տպեցաւ համայնիս ձեռամբ յերուսաղէմացի տիրացու Յովակիմին ի ՌՃՂԹ (1750) թվին, ի քաղաքն յԱյնթապ, սիրելիք հայրք և եղբայրք իմ յիշէցէք զմեղաւորս Հայր մեղալիւ և դուք...

ՀԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ամեն տեղ նախնական պատմիրատուի՝ Գասպարի անունը շնչված է և գրված է Պէտրոսին կամ Աւետիսին, և կամ Էրկու անունները միասին՝ Պէտրոսին, Աւետիսին:

(Շարունակելի)